

der har fundet Sted angaaende Portougifterne. Maa jeg i den Anledning sige, at jeg fuldt ud forstaar og anerkender den store Betydning, som dette vort eneste provinsielle Statsbibliotek har. Men jeg forstaar ogsaa, at netop dette Bibliotek kan have Vanskeligheder med Hensyn til sin Administration og, man kan gerne sige, paa visse Maader lidet harmoniske Udvikling. Naar der bliver skabt et Centrum, hvortil man kan søge fra de mest forskellige Sider for at faa Oplysninger om Bøger og Bøgers Indhold, er det ikke saa let at finde de rette Veje og den Begrænsning, der er nødvendig for at imødekomme dette Krav. Jeg ved, at Biblioteket derovre har en overmaade stor og — deri kan jeg egentlig give det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) Ret — en i Forhold til Personalet for stor Virksomhed i Øjeblikket, og jeg kunde rent personlig godt være stemt for at være med til at stille et Forslag om en lidt større Bevilling, men der er Ting at overveje i denne Sag, og jeg skulde mene, at jeg deri kunde faa Støtte fra Folk, der ogsaa ere bibliotekskyndige og have Forstand paa Virksomheden derovre i særlig Grad. Jeg tænker paa, at til et Sted som Aarhus Bibliotek kan enhver henvende sig med Forespørgsel for at faa Oplysning om: Hvor kan jeg ad boglig Vej skaffe mig Besked om den og den Ting, og naar Biblioteket er velvilligt og imødekommende, sættes en af Assistenterne til at se efter: Hvor findes dette og dette, og naar han har fundet det, gøre et Uddrag og sende det til vedkommende, som spørger. Alt dette er fortræffeligt i sine Hovedtræk, men jeg tænker, at det høje Tings Medlemmer ville forstaa, at saadanne Forespørgsler i Mængde og Indhold aabenbart kunne overskride det, som er tiltænkt med Hensyn til Bibliotekets Virksomhed. Jeg nævner blot dette for at antyde, at der kan maaske under den stærke Udvikling og under Manglen paa indhøstede Erfaringer paa dette Omraade fra lignende Institutioner her i Landet være Grund til at overveje, om man skal gaa saa stærkt paa, som Kravet i Øjeblikket lyder, eller om man maaske skal give sig lidt god Tid og se at faa sin Dom underbygget med et større Antal Erfaringer. Hvad nu dette Samraad angaar, haaber jeg, det ikke skal resultere i, at der sker nogen Forandring i Øjeblikket. Den eneste Forandring, der maaske burde indtræde, skulde være, at man henlede Bibliotekets Opmærksomhed paa, at der

maa en Begrænsning til ogsaa i den Henseende, at ikke alle mulige Forespørgsler, blot fordi de indgaa til Biblioteket, betragtes som værdifulde nok til at optage Bibliotekets Tid.

Det undrede mig lidt at høre det ærede Medlem fra Hornslet sige, at et Befolkningslag som vore Tjenestefolk var det rart at se komme i Forbindelse med Biblioteket. Jeg troede, at det ærede Medlem og jeg begge kendte disse Forhold paa Landet saa godt, at vi vide, at Tjenestefolk ere ikke saadan et Befolkningslag for sig, men at Gaardmandssønner og Gaardmandsdøtre ere jo Tjenestekarle og Tjenestepiger. Der blev nævnt Fodermestre i Særdeleshed. Det er jo en uhyre betroet Stilling i vort danske Landbrug at være Fodermester. Jeg maa sige, at jeg giver min Fodermester hjemme paa min lille Gaard en højere Løn end nogen anden, endog end den, der bestyrer Gaarden. Saa dette at være Fodermester betyder ikke at være inferior med Hensyn til Intelligens, men tværtimod at man er i Stand til at bruge alle sine Evner, og forudsætter egentlig ogsaa, at Manden er vel oplyst i boglig Henseende, inden han faar sin Gerning. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem og jeg ere fuldstændig enige paa dette Punkt, saa der er ikke noget mærkværdigt i, at der er 271 Tjenestefolk, eller hvor mange det var, der havde skrevet til Biblioteket. Jeg synes, det havde været meget mere mærkværdigt, hvis Flertallet af dem, der skrev, ikke var Tjenestefolk. Men altsaa, om denne Sag tror jeg, der ikke bliver Uenighed mellem mig og de ærede Medlemmer, som have talt Bibliotekets Sag.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) ankede stærkt over, at der ingen Regler var for Fordelingen af Tilskuddet til de kommunale Mellem- og Realskoler, og det ærede Medlem mente, at det skete paa Maa og Faa og fuldstændig tilfældigt. Det sidste er dog vist lovlig stærkt sagt. Hvad Tilskuddet til de private Realskoler angaar, foregaar Fordelingen efter Loven af 1902, men man har endnu ingen lovfæstede Regler med Hensyn til Tilskuddet til de kommunale Mellem- og Realskoler. Men jeg kan oplyse, at man tager ved Fastsættelsen af dette Tilskud Hensyn til, hvor meget Kommunen yder til sit Skolevæsen i det hele pr. Barn, og Hensyn til, hvilke Udgifter Kommunen sætter sig i med Hensyn til Bolig og Udstyrelse af Skolen. Og naar Talen er om den private Skoles Over-